

Erasmus-programmet, det største EU-program, der retter sig mod de videregående uddannelser, har siden starten i 1988 været en katalysator for studenterudvekslinger og internationalt uddannelses- og netværkssamarbejde inden for EU.

- PIU-ordningen (Praktik i udlandet), der finansieres af Arbejdsgivernes Elevrefusion, har siden 1992 givet tilskud til erhvervsuddannelseselevers praktikophold i udlandet.
- Bilateralt samarbejde mellem Danmark og USA. Den senest indgåede aftale omfatter udvekslinger og praktikophold på erhvervs-koleområdet. Studie- og praktikophold i USA støttes også af traditionsrige ordninger inden for rammerne af Danmark-Amerika Fondet, Denmark's International Studyprogram (DIS) og Fulbright-programmet.
- Samarbejdsaftaler mellem uddannelsesinstitutioner – især på universitetsområdet.

Danmark har desuden tradition for frivillig og ofte ikke kompetencegivende undervisning for voksne. Disse aktiviteter udbydes af fx folkehøjskoler, daghøjskoler og folkeoplysningsforbundenes aftenskoler. Især folkehøjskolerne har vist øget interesse for internationalisering. Dette

viste sig bl.a. i forbindelse med det danske EU-formandskab i efteråret 2002, hvor ca. 25 pct. af højskolerne deltog i projektet Youth 2002. Her deltog 1000 unge fra hele Europa i et ophold af 2 ugers varighed, og resultatet heraf var et samlet forslag til en ny forfatning i den udvidede europæiske union.

Den overvejende del af udenlandske studerende er i Danmark som led i udvekslingsprogrammerne, bilaterale statslige aftaler eller institutionsaftaler. Omfanget af udvekslinger kan ikke opgøres præcist, men i løbet af 2001 var der på de videregående uddannelsesinstitutioner ca. 5,9 pct. udenlandske studerende. Langt de fleste studerende opholder sig her i korte studieperioder, men mindst af 3 måneders varighed, hvis de skal opnå merit for uddannelsen.

Danske elever, studerende og lærere deltager ofte i udvekslinger og udlandsophold som led i uddannelse (se bilag med mobilitetsstatistik (ikke optrykt her)). Men sammenligner man med de andre nordiske lande er Danmark bagefter. Studerende deltager typisk i EU-programmerne Leonardo, Sokrates, Ungdom og den danske PIU-ordning. I 2001 var der 4.735 studerende, som tog en hel uddannelse i udlandet (med SU).

Eksempel:

- Gymnasiet: Op imod 87 pct. tager på studieture, typisk i en uge
- Erhvervs-skolerne: Cirka 3 pct. tager på praktik (typisk 40 uger) eller uddannelsesophold (2-4 uger)
- Videregående uddannelser: Det skønnes, at ca. 10 pct. studerer i udlandet i løbet af deres studietid. Inden for universitetsuddannelser er det cirka dobbelt så mange, som studerer i udlandet.

Der er en stærk vækst i forskeruddannelserne, og der er p.t. 500 udenlandske ph.d.-studerende i Danmark, svarende til 9 pct. af de studerende. 250 danskere studerer i udlandet med henblik på erhvervelse af en ph.d.-grad i udlandet.

Tværgående initiativer

Internationaliseringstaxameter

Regeringen vil indføre et internationaliseringstaxameter for korte videregående uddannelser og for erhvervsuddannelserne, således at alle uddannelser, der er omfattet af Bologna og København-deklarationerne, er stillet ens med hensyn til økonomiske incitamenter til internationalisering.

Forberedelse af mobilitet via etablering af projektstøtte

Regeringen vil iværksætte en kampagne for at engagere lærere, vejledere samt skole- og institutionsledere i denne opgave. Kampagnen indeholder en kombineret rejsestipendie- og projektforberedelsesordning, ligesom kampagnen skal medvirke til, at de nye muligheder for mobilitet, som er opnået gennem initiativerne i regeringens handlingsplan »Bedre Uddannelser«, udnyttes bedst muligt. Formålet er at skabe kontakter og samarbejdsrelationer til andre lande med henblik på fælles projekter og udvekslinger.

Strategiske partnerskaber

Traditionen for at arbejde i partnerskaber inden for de forskningsbaserede universitetsuddannelser bør styrkes og udbredes i hele uddannel-